

Protocol hoofdluis

Christelijke basisschool De Voorde, Oktober 2015

Protocol Hoofdluis.

Hoofdluis is vooral een probleem voor de omgeving vanwege het besmettingsrisico. Vooral op scholen, waar veel mensen/kinderen bij elkaar komen kan deze besmetting gemakkelijk van de één naar de ander worden overgebracht. Om een hoofdluisepidemie te voorkomen is het gewenst, dat de school regels vaststelt en afspraken maakt met de Luizencoördinator, het Luizenteam en de ouders en vervolgens hier de leerkrachten van op de hoogte stelt.

Het doel van dit protocol is om in samenwerking met alle ouders en de school:

1. Hoofdluis vroegtijdig te signaleren.
2. Wanneer hoofdluis zich voordoet, verdere verspreiding te voorkomen.
3. Hoofdluis effectief te bestrijden.

Dit protocol is bedoeld om duidelijkheid te verschaffen aan alle(n) bij de school betrokken personen, over hoe de school wenst om te gaan met de bestrijding en de voorkoming van hoofdluis.

Verantwoordelijkheden van ouder(s)/ verzorger(s).

Ouders/ verzorgers zijn de eerst verantwoordelijken voor de lichaamsverzorging van hun kind(eren).

In de eerste week na elke schoolvakantie vindt er op school hoofdluiscontrole plaats. Als er bij uw kind luizen/neten worden geconstateerd, krijgt uw kind een brief mee naar huis met behandeladvies. Ook staat er op die brief de datum van hercontrole. Daarbij nodigen we ook de ouder(s) uit om mee te kijken.

Wij adviseren alle ouders dan ook, om liefst wekelijks maar in ieder geval aan **het eind van elke schoolvakantie** de hoofden van hun kinderen te controleren op hoofdluis met een luizenkam/netenkam om er zo voor te zorgen dat ze hoofdluisvrij naar school komen.

Als ouders bij hun kind(eren) hoofdluis constateren is het hun verantwoordelijkheid om dit te behandelen en de naaste omgeving van het kind (dus ook de school) te waarschuwen, zodat verspreiding van hoofdluis zoveel mogelijk voorkomen kan worden. Het kind kan nadat het haar is behandeld/ gekamd gewoon weer op school komen.

De ouders worden tevens verzocht de overige gezinsleden te controleren op hoofdluis en zo nodig te behandelen.

Wanneer er luizen of neten geconstateerd zijn bij een meisje met lang haar, dan graag het haar vast doen naar school (in een vlecht, staart of knot), dit om mogelijke verspreiding te voorkomen.

Thuis een besmetting constateren is prettiger voor het kind, de ouders en de school.

Uit de nieuwe richtlijn hoofdluis van het RIVM zijn maatregelen zoals wassen van beddengoed, knuffels, jassen en het stofzuigen van banken, vloerkleden niet meer nodig.

Ouders zijn natuurlijk vrij om dit toch te blijven doen.

Verantwoordelijkheden van school.

De school is verantwoordelijk voor de hygiëne en het leefklimaat op school.

De school heeft per klas vaste luizenouders, zij controleren in de eerste week na elke vakantie alle kinderen op hoofdluis, in overleg met de leerkracht.

De luizenouder geeft de bevindingen aan de leerkracht door, niet aan het kind en niet aan de ouders!

De leerkracht zorgt ervoor dat de ouders van het kind, via mail of een briefje hiervan op de hoogte wordt gebracht, graag via de mail om leesbevestiging vragen, aangezien het kind z.s.m. behandeld/ gekamd moet worden.

Er liggen recente folders over hoofdluis op school, deze kan de leerkracht meegeven aan ouders van kinderen die hoofdluis hebben.

Voor de leerkracht is het belangrijk om direct hoofd op hoofd contact bij de kinderen met hoofdluis zo veel mogelijk te vermijden. Zoals bijv. samen een boekje lezen kan al zorgen voor verspreiding van hoofdluis, de kinderen komen dan vaak met de hoofden dicht bij elkaar.

Wanneer er hoofdluis is gevonden in een klas, zal deze klas na 2 weken een her controle krijgen.

Tijdens deze controle worden eventuele kinderen, die bij de eerste controle afwezig waren ook gecontroleerd.

Mocht er in de klas veel/vaak hoofdluis voorkomen dan is het belangrijk dat er geen pest gedrag ontstaat.

Er kan uitleg gegeven worden over hoofdluis en het is belangrijk dat er geen taboe sfeer heerst.

De leerkracht kan in overleg met de coördinator hoofdluis de klas van informatie voorzien over hoofdluis, bijvoorbeeld d.m.v. spel, vragenlijst of filmpje.

Verantwoordelijkheid GGD Fryslan.

De GGD heeft een voorlichtende, adviserende en ondersteunende taak ten aanzien van hoofdluisbestrijding.

Dit gebeurt door het geven van informatie en advies, door middel van folders, posters, e.d.

Voor een ouderavond of instructie aan de ouderwerkgroep kan een beroep op de GGD worden gedaan.

De verpleegkundige van de GGD kan ouders begeleiden die problemen ondervinden bij de bestrijding van hoofdluis.

De GGD kan niet de verantwoordelijkheid van de ouders en die van school overnemen.

Wanneer vindt controle plaats.

In de eerste week na elke vakantie vindt er luizencontrole plaats op school, wij adviseren alle ouders/verzorgers hun kind(eren) aan het einde van elke vakantie goed na te kijken, zodat het kind (hopelijk) luisvrij op school komt.

Als er bij uw kind luizen/neten worden geconstateerd, krijgt uw kind een brief mee naar huis met behandeladvies. Ook staat er op die brief de datum van hercontrole. Daarbij nodigen we ook de ouder(s) uit om mee te kijken.

Advies behandelen.

Als er al verspreiding heeft kunnen plaatsvinden (omdat het kind al in de klas heeft gezeten) is het advies: na schooltijd thuis starten met behandelen.

Als de hoofdluis thuis ontdekt wordt: thuis starten met behandeling voor het kind weer naar school gaat.

(bron: LCI richtlijn hoofdluis, RIVM)

Blijvend hoofdluis.

Voor het kind is het natuurlijk ontzettend vervelend om continu luizen te hebben, soms is het zo hardnekkig dat je er haast niet meer vanaf lijkt te komen.

Daarnaast is het vinden van hoofdluis ook niet altijd gemakkelijk, het kost wat tijd en aandacht.

Het is dan ook niet raar om wat extra hulp te vragen bij het controleren.

Omdat we met z'n allen de school natuurlijk zo luisvrij-mogelijk willen houden, is het van belang dat we duidelijke richtlijnen hebben.

Wanneer er na de 2^e her controle nog steeds bij hetzelfde kind luizen en/of verse neten worden gevonden, moet de directeur van de school het gesprek met de ouders voeren en kunnen ouders eventueel hulp van de GGD krijgen.

De jeugdverpleegkundige kan de ouders adviseren tijdens een huisbezoek.

Stappenplan voor de luizenouders

Stel een coördinator Hoofdluis en een luizen(controle) team aan voor uw school. De coördinator hoofdluis wordt het aanspreekpunt voor ouders, het luizenteam en de school en zorgt ervoor dat het protocol wordt nageleefd.

Het controleren:

Wat heb je nodig:

- Teiltje met water en desinfecterend middel.
- Luizenkam.
- Witte handdoek.
- Checklist.

1. Zorg voor checklists.

Zorg dat deze op de dag van de luizencontrole aanwezig zijn en laat deze niet rond slingeren na afloop van de controles.

Dit is een map en staat in de kast bij het luizenspul.

Wat houdt de checklist in:

De luizenouders houden alle resultaten van de controle alleen bij op de checklist, dit is een klassenlijst waarop genoteerd wordt of een kind, luizen of neten heeft, deze informatie dient discreet te worden behandeld (Privacy boven alles!).

Bespreek de checklist met de leerkracht en evt. de coördinator hoofdluis.

Controleer of de hercontrole na 2 weken heeft plaatsgevonden in de klas, waar de besmetting is geconstateerd.

Via de checklist kun je gemakkelijk nagaan of er kinderen afwezig waren tijdens de controle, deze kinderen kun je bij een her controle nakijken.

2. Controleer op school na elke vakantie alle kinderen!

Dus niet alleen na de grote vakantie, maar ook na de herfst, kerst, voorjaar- en meivakantie. Wanneer luizen/neten geconstateerd zijn, ook de leerkrachten controleren.

Het liefst de maandag na de vakantie direct, er vindt in ieder geval controle plaats in de eerste week na de vakantie. De klas wordt in 1 keer gecontroleerd, niet gespreid.

Licht, voordat er een controle plaats gaat vinden op school, tijdig de ouders in, zodat zij hun kinderen op voorhand kunnen controleren.

3. Controleer grondig met de handen (plukje voor plukje) het gehele haar.

Schenk extra aandacht aan plekken, zoals achter de oren, in de nek, in de paardenstaart, de pony en controleer dicht op de hoofdhuid.

Na elke controle (van elk kind) de luizenkam desinfecteren om besmetting bij andere kinderen te voorkomen. De luizenkam met een witte handdoek schoonvegen en goed kijken of er geen luizen of neten zijn achtergebleven.

4. De luizenouder geeft de bevindingen aan de leerkracht door, niet aan het kind en niet aan de ouders!

De leerkracht zorgt ervoor dat de ouder(s)/verzorger(s) van het kind, waarbij hoofdluis is geconstateerd, op de hoogte worden gebracht, via de mail of een brief. Er zijn recente folders over hoofdluis op school, deze liggen in de kast bij het luizenspul.

5. Na het aantreffen van hoofdluis, wordt de betreffende klas na 2 weken opnieuw gecontroleerd. De luizenouder overlegt met de leerkracht wanneer het goed uitkomt. Tijdens deze controle worden eventuele kinderen, die bij de eerste controle afwezig waren ook gecontroleerd.

6. Wanneer er na de tweede hercontrole nog steeds bij hetzelfde kind luizen en/of verse neten worden gevonden, dan contact opnemen met de coördinator hoofdluis.

7. Wanneer de hele klas is gecontroleerd, de luizenkammen desinfecteren.

8. De handdoeken die gebruikt zijn, terug in de kast leggen, boven in de kast ligt een tas, hier kunnen de gebruikte handdoeken in.

De luizencoördinator zorgt ervoor dat de handdoeken worden gewassen (60 graden) en dat er voldoende schone handdoeken in de kast liggen.

Over hoofdluis

Wat is hoofdluis?

De hoofdluis is een parasiet: het beestje leeft van mensenbloed. Een hoofdluis is ongeveer 3 mm. groot, grijsblauw of, nadat hij bloed opgezogen heeft, roodbruin van kleur. Mensen en alle diersoorten hebben een eigen luizensoort. Dierenluizen kunnen niet overleven op mensen en andersom. Hoofdluizen hebben de menselijke huid nodig om te leven. Ze prikken gaatjes in de huid en zuigen daardoor bloed op. Daarom bevinden ze zich zo dicht mogelijk bij de hoofdhuid. Ze zoeken graag behaarde en warme plekjes op: achter de oren, in de nek of onder een pony. Een neet (eitje) is ongeveer 1mm. groot en is grijs-wit. In eerste instantie kan het lijken op roos. Het verschil is dat roos los zit, terwijl neten juist aan de haren plakken. Neten die dichtbij de hoofdhuid zitten, bevatten eitjes. We spreken dan van een verse neet. Als de neet zich 2½ cm of verder van de hoofdhuid bevindt, dan is dat een oude/ lege neet. (N.B: Als lang haar opgebonden is geweest, kunnen neten ook wat verder van de hoofdhuid af zitten).. Een jonge luis is na 7-10 dagen volwassen en is dan zelf klaar om eitjes te leggen. Hij leeft dan ongeveer één maand en legt in die tijd zo'n 250 eitjes. Snel ingrijpen is bij hoofdluis dus erg belangrijk.

2. Hoe krijg je hoofdluis?

Hoofdluis kun je krijgen door direct hoofd op hoofd contact met iemand die hoofdluis heeft. De luizen lopen van het ene hoofd naar het andere.

Springen kunnen ze niet.

Kinderen tussen de 3 en de 12 jaar krijgen vaker hoofdluis omdat ze tijdens het spelen vaak letterlijk de hoofden bij elkaar steken.

Een hoofdluis kan alleen op het hoofd overleven, ze sterven snel wanneer ze van hun 'voedselbron' af zijn.

Hoofdluizen kunnen 24 uur overleven zonder voedsel en warmte, anders drogen ze uit en sterven ze. Vanaf het moment dat ze van het hoofd af zijn, zijn ze echter dusdanig zwak dat een besmetting onwaarschijnlijk is.

Overdracht via kammen, knuffels, beddengoed en kleding is nooit wetenschappelijk aangetoond.

3. Waarom zijn er na de zomer- en herfstvakantie vaak epidemieën van hoofdluis?

Na vakanties lijkt het vaak alsof er epidemieën zijn doordat dan veel schoolkinderen gecontroleerd worden. Hoofdluis komt dan niet zozeer meer voor, maar wordt simpelweg vaker ontdekt.

4. Is het erg om hoofdluis te hebben?

Hoofdluis kan bij iedereen voorkomen, je hoeft jezelf niets te verwijten als je kind hoofdluis heeft. Het is betrekkelijk onschadelijk, maar het kan wel vervelende jeuk geven. En door krabben kunnen er infecties ontstaan. Iedereen (volwassenen en kinderen) kan ze krijgen. Het krijgen van hoofdluis heeft helemaal niets te maken met lichamelijke hygiëne.

5. Hoe ontdek je hoofdluis bij iemand?

Hoofdluis begint soms met jeuk, maar niet altijd. Als je controleert kijk dan goed tussen de haren, vooral achter de oren en in de nek. Je ziet de hoofdluizen dan bewegen. Ook als je geen luizen ziet maar wel grijs-witte puntjes, is er waarschijnlijk sprake van hoofdluis. Die puntjes, de eitjes (neten) kunnen zich ontwikkelen tot luizen.

Controleer door het haar met een luizenkam/netenkam boven wit papier of de wasbak te kammen. De luizen zullen op het papier of in de wasbak vallen als kleine grijsblauw of roodbruin gekleurde spikkels. Wanneer je zonder kammen controleert, is de kans groot dat je luizen over het hoofd ziet. Controleren met een luizenkam/netenkam is 4 maal effectiever dan alleen visuele inspectie.

6. Als ik luizen heb ontdekt, wat dan?

Er zijn twee manieren om hoofdluis te behandelen:

- Alleen kammen
- Kammen in combinatie met een antihooftluismiddel

Hoe werkt uitkammen?

Kam gedurende 14 dagen elke dag het haar met een luizenkam/netenkam, eventueel in combinatie met crèmespoeling.

Het dagelijks uitkammen van de luizen en neten (dood of levend) voorkomt dat tussentijds uitgekomen nimfen uitgroeien tot volwassen luizen en voorkomt daarmee dat nieuwe eitjes gelegd worden.

Je gaat als volgt te werk:

- Was het haar eerst met gewone shampoo en spoel het haar uit.
  - Verdeel crèmespoeling door het haar, spoel dit NIET uit.
  - Bescherm de ogen met een washandje en kam dan eerst met een gewone kam de klitten uit het haar.
  - Houd het hoofd voorover boven een wasbak of een stuk wit papier. Pak de netenkam en kam het haar van achter naar voren, tegen de hoofdhuid aan; start bij het ene oor en schuif, plukje voor plukje, na elke kam beweging op naar het ander oor.
  - Veeg tijdens de kambeurt de kam regelmatig af aan een witte papieren servet of zakdoek en kijk of je luizen ziet. Luizen zijn grijsblauw of roodbruin gekleurde spikkels, een babyluis is net zo groot als een zandkorrel. Neten zijn grijs-wit.
  - Ga regelmatig over dezelfde gebieden heen voor de zekerheid. Let extra op haar dicht bij de hoofdhuid, achter de oren, in de nek en onder de pony.
- Om alle haren te kammen zijn ongeveer dertig slagen nodig, dat kost al gauw meer dan vijftien minuten, afhankelijk van het haar.
- Spoel vervolgens de crèmespoeling uit het haar en maak de kam goed schoon. Je kunt de kam 5 minuten uitkoken of ontsmetten met alcohol(70%).

Lukt het niet de neten in één keer uit te kammen, maak dan het haar nogmaals nat met een mengsel van warm water met azijn, dan laten de neten beter los. Je kunt de neten het beste uit het haar verwijderen door de haren met neten weg te knippen, of tussen de nagels de neten van het haar trekken.

De uitkam methode is effectief maar biedt geen 100 % garantie.

Kammen in combinatie met een anti hoofdluis middel.

Als je een antihooftluismiddel wilt gebruiken, kies dan in ieder geval voor een geregistreerd product. Dit wil zeggen dat het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen het middel beoordeeld heeft en werkzaam en voldoende veilig vindt. Bij de beoordeling worden middelen onderzocht op basis van kwaliteit, veiligheid en werkzaamheid. In Nederland zijn meerdere middelen. Deze zijn op basis van Dimeticon, Malathion en Permetrine.

Malathion en permetrine hebben een chemische werking. Dimeticon werkt op een fysische manier. Het RIVM geeft de voorkeur aan producten op basis van dimeticon. Zo is te lezen in het LCI-protocol Hoofdluis van het RIVM:

“Middelen op basis van dimeticon hebben de voorkeur omdat deze middelen geen insecticiden bevatten en omdat er geen resistentie kan ontstaan tegen deze middelen. Geadviseerd wordt een middel met dimeticon te gebruiken dat is geregistreerd als geneesmiddel. Behandelingen van het haar met een antihooftluismiddel in combinatie met dagelijks kammen van het haar met een fijntandige kam gedurende 14 dagen, is bewezen effectief. Fijntandige kammen zijn beschikbaar bij drogist, apotheek en online.”

Hoe het werkt is te lezen in de bijsluiter/gebruiksaanwijzing van de producten. Volg de werkwijze die daarin staat. Na 1 week dient bij de meeste producten de behandeling met het antihooftluismiddel herhaald te worden. Lees altijd goed de gebruiksaanwijzing of de bijsluiter. Verder is het belangrijk om na de behandeling de dode luizen met een luizenkam uit het haar te kammen en ook om 2-3 dagen na de behandeling nog eens te controleren of de hoofdluizen verdwenen zijn.

Bovendien moet de behandeling met antihooftluismiddelen gecombineerd worden met de uitkam methode (zie hierboven): twee weken het haar dagelijks doorkammen met een luizenkam/netenkam in combinatie met een antihooftluismiddel is bewezen effectief.

Aanstaande maandag controle op hoofdluis!

Let op:

Geen gel of ingewikkelde kapsels a.u.b.!

Uw kind heeft hoofdluis

Datum: .....

Aan de ouder(s) van.....

De kinderen zijn deze week op school gecontroleerd door de ouderwerkgroep hoofdluis.

Bij deze controle zijn er:

- Luizen
- Verse neten

gevonden in het haar van uw zoon/dochter.

Het is van belang hoofdluis direct te behandelen!

Daarnaast is het belangrijk om verdere verspreiding binnen uw gezin tegen te gaan. Controleer dus alle gezinsleden. Kijk ook bij u zelf.

Kijk vooral achter de oren en in de nek. Vaak kunt u de hoofdluizen dan zien bewegen.

Controleer minimaal twee weken lang door te kammen met een luizenkam en netenkam.

Ontdekt u bij een ander gezinslid hoofdluis, dan is het belangrijk om ook dezelfde dag te beginnen met de behandeling.

Wanneer er luizen of neten geconstateerd zijn bij een meisje met lang haar, dan graag het haar vast doen naar school (in een vlecht, staart of knot), dit om mogelijke verspreiding te voorkomen.

Twee weken na de eerste constatering van luizen/neten vindt er her-controle op school plaats. Bij deze wordt u als ouder bij deze her-controle uitgenodigd.

De her- controle vindt plaats op
dag/tijd: .....

Mocht u verhinderd zijn, neemt u dan contact op met de coördinerende ouder:
Lori de Boer. Telefoon 06-45478993

Bedankt voor uw medewerking.

[ondertekening]

Brief voor ouders met bezwaar klassikale controle

Datum:

Geachte ouder(s)/verzorger(s) van....

Vandaag vindt er in de groep van uw kind een controle op hoofdluis plaats. U heeft echter bezwaar gemaakt tegen het controleren van uw kind door hoofdluisouders.

Om de overdracht van hoofdluis verder te voorkomen, vertrouwen wij erop dat u vandaag uw kind controleert op aanwezigheid van luizen en/of neten.

Indien u ze aantreft, verzoeken wij u dringend contact op te nemen met de directie.

Alleen zo kan de school verdere infectie van hoofdluis tegengegaan.

Ik vertrouw op uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Directeur